

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, Februárius 25-ik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

Felsőges Asszonyunknak kedves testvér bátyja *Ferentz József*, néhai Ferdinand Ausztriai Fő Hertzeg, 's Majlandi Hertzegnek és *Mária Beatrix* Módenai Hertzeg Asszonynak első szülött fia. a' ki néhány esztendővel ennekötte Bécsi lakását el hagyván Szardiniába ment, 's ott testvér nényének *Mária Trézianak*, *Victor Emmanuel* Szardiniái Királynak első szülött leányát *Mária Beatrixet* házas társult vette, e' folyó Februárius 20-ik napján, kedves feleségével együtt szerentsésen ide érkezett. Közönségesen azt vélik, hogy mihelyt a' Frantzia Csász. Udvarral elkésződött békekesség dolga tökéletességre megyen, azonnal ezen Ausztriai Fő Hertzeg megholt édes attyának örökségét a' Majlandi Hertzegséget kormánya alá fogja venni.

Közönségesen abban az értelemben van a' köz nép, hogy Mátyás napján a' folyóvizekben volt jég vagy eltakarodik, vagy új jég formáltatik. Tapasztalásunk szerint sokszor megvalóságosodik ez a' vélekedés; ellenben ez idén nem csak meg nem szabadultak a' folyóvizek a' jégtől, sőt inkább, igen tartós és kemény lévén a' hideg, vastagabb jéggel vonattak bé. A' közelebbi múlt kedden és szerdán oly ke-

mény hideg volt, a' millyent sok esztendőtlök fogva nem értük.

A' Frimont huszár regementjéből való *Varga* nevezetű Káplárt; a' ki a' jelenvaló háború alatt sok verekedésekben magát jelesül viselte, nevezetesen a' múlt Novemberben, Olasz Országban Castel Franco mellett történt tsatában vitézi bátorsága által magát mások felett megkülömböztette, és egy ágyút is nyert az ellenségtől, 's annál fogva magát nagyon el is híresítette. Bécs városának néhány buzgó szívű lakosi egy meg ezüstözött pipával; mellynek fedelebe ezen szók voltak bémerttve: *A' vitéz Vargának*, 110 forintal együtt kívánták meg ajándékozni, melly ajándékokat az ide való Cs. K. udvari Hadi Tanátsnak, oly kérésék mellett; hogy azokat a' nevezett vitéz huszárnak kezébe szolgástassa, által is adták.

A' tsatázó merökről.

1. A' Frantzia Földön.

A' Briennei verekedés után, a' szövetséges hadi seregeknek fő vezérek Hertzeg *Schwartzenberg* Feldmarsal következendő hadi parantsolatot intézett Februárius 4-ik napján Vandeuvresi fő hadi szállításáról a' vezérlése alatt lévő armádákhoz: „Februárius első napja mindenkor nevez-

tes leszen a' hadi Krónikákban, mindenkor maradandó emlékezete leszen a' szövetséges hadi seregek vitézségének, erőlködésének és áthatóságának. Erről a' napról való emlékezethen áll minden vitéznek jutalma, és én derék truppjainknak, 's az ő vezérjeinek egyebet mondani nem tudok annál, a' mit az ő lelkiesméretek nekik mond, és a' mi őket mindenkor büszkeséggel fogja a' Brienni verekedésre emlékeztetni."

Egy Német Országi közönséges újság levélben azt olvassuk, hogy a' Brienni verekedésben egy Frantzia katona a' hadi rendből a' Frantzia Császárra lőtt, de hogy a' golyóbis nem magát, hanem a' fején volt kalapját sodrotta el. Kinyilatkozván a' gyilkos, miingyárt *standrecht*, az az, hadi törvény tartatott ellene, és halálos szententzia mondatván a' fejére, egy óra múlva agyon lövetett.

E' folyó Februárius 12-ik napján indítatott ki *Troyes*ből az az örvendetes tudósítás, hogy a' Würtembergi Korona Herceg az előtt való napon *Sens* városát erőszakos reárohanással meg vette. Azon napon a' Seine folyóvíz mellett fekvő *Nogenti* tetőkről is lehajtatott az ellenség, annak külső városi elfoglaltattak, sőt a' belső városban is agynéhány házak.

Troyes városnak Febr. 7-ik napján lett elfoglaltatása után, a' Napoleon Császár kommandója alatt volt Fr. armáda üzésében foglalatoskodtak a' győzedelmes hadi seregek, mellyek nem Páris felé, hanem más oldalon hátráltak. — A' Ménusi Frankfurteri közönséges újság levelek szerint, a' szövetséges hadi seregeknek világosan szerentsés előmenetelt kíván a' Fr. nép, hogy e' szerint annál hamarabb békességet érhessen. — Az elfogatott Fr. tisztek azt beszélik, hogy *Napoleon* Császár csak nem kétségben esik, és hogy a' verekedésekken életét végezhesse, semmi vezérelmetől nem irtózik. Ezen Fr. tisz-

teknek beszédjek szerint, kevésbé múlt, hogy a' Brienni verekedésben el nem fogtattatott, egyedül sebes futó paripájának köszönheti a' fogságba eséstől való megmenekedését. — A' fellyebb említett Frankfurteri újság levelek szerint, a' Brienni verekedés után ismét békességet keresett *Napoleon* Császár, látván hogy a' szövetséges hadiseregek ellen, akármit mivellyen, neki boldogítani nem lehet. Meg is ígértetett neki olly feltétel mellett, hogy annak fundamentomává a' Mantuai, Straszburgi, Moguntziai és Luxemburgi erősségeknek általadások tétetődjön.

Mind a' rajta történt szerentsétlenségeknek eleven érzése, mind az a' ő reája és familiájára nézve igen szomorú hír nagyon szorongattya az ő szívét, hogy a' szövetséges Fejedelmek Császári koronájától őtet megfosztani, és a' Burbóniai házból való Printzek közül egyiket valamelyiket igyekezzenek ősi Kir. székekbe vissza ültetni.

XVIII. Lajos Angliából Hollandián keresztül Frantzia Országba, 's a' szövetséges Fejedelmeknek fő hadi szállásokra ment, 's ott fogja a' dolognak kimenetelét elvárni.

2. Az Austriai Belgiomban.

Prusszus Generál Lajtinant *Bülow* az A. Belgiomi tartományokba való bemenetele előtt, következő foglalatu' hirdetményt küldött a' Belgiomi lakosokhoz: „A' szövetséges Fejedelmeknek és népeknek ügyét az Isteni gondviselés blodogította. Mi a' mi szabadságunkat, és függetlenségünket vissza nyertük, mi azokat igasságos és állandó békességgel akarjuk maradandókká tenni. A' ti Császártok erőtlen lévén jobbagyiuak védelmezésekre, minekutánna a' maga nagyra való vágyódásának sok verpatakokat feláldozott volna, magát Páris városa kőfalai közzé zárította bé. Frantzia Országának szívetthasogató ábrázatjára, melly

minden felől meg támadtatott, mellynek szerző oka egyedül ő, minekutánna egész Európát vérbe keverte volna, semmit sem ügyel. Most már nem gondolkodik Frantzia Országának megszabadításáról, hanem inkább annak öszve rontásáról, a' hadakozás piatzát a' ti tulajdon földetekre tette által."

„Belgiomnak lakosi! Lássátok mennyire vitt titeket egy vértszomjúhozó Fejedelem vas szerszénnek mutatot vak engedelmesség. Lássátok azon Fejedelem felfúvokodásának következéseit, a' kit a' szerente felemelt, de a' kit most már az isteni gondviselés büntet. Látjátok és betsűjétek ennek az isteni gondviselésnek útjait, esmérjétek meg újabb jótéteményeit, és azoknak megtartásokra készítettetek magatoknak útát. A' Frantzia uralkodásra nem teremtett egy Korszikai ember (Érti *Napoleont*, a' ki Korszikának fő városában Ajacciban született; édes atya Prokatori ember volt). Én 40 ezer emberrel lépek be Belgiomba. Ezek az emberek tinétek atyátokfiái, hazátokat, hajlékaitokat, feleségeiteket 's gyermekeiteket szintűgy szeretik mint ti magatok, ők azért hagyták el azokat, hogy azt a' jármot, mellyet eltűrni lehetetlen volt, nyakokról lehánnyak (a). — Fogadjátok őket szívesen, semmit nem fognak egyebet tölletetek kívánni, hanem csak azt, a' mi tápláltatásokra szükséges. Feleségeiteket, hajlékaitokat, és javaitokat ilendő tekintetben fogják tartani, 's azt a'

gonoszt elfelejteni, mellyet néktek a' Frantziák okoztak. — Azt a' békességet hozzák vissza tinétek, mellynek nevénel egyebet ők tinétek nem hagytak — valfástokat vissza hozzák, melly nagyon megháborodottak, hogy a' keresztény vallás látható fejét, az A. Sz. Egyház első fiának rabságában lenni láttyák (b). — Az A' Sz. Egyháznak ez az elfajult fia arra nem érdemes, hogy tinétek vezéreték legyen. Mihelyt ötet elhaggyátok, mindjárt megszűnik veszedelmes lenni. Arra való nézve kövesétek szomszédaitoknak példáját — kaptollyátok magatokat hozzánk, mi ellene marsirozunk, mi költsönös erővel az ő ármádájának maradványát meg fogjuk győzni, és a' békesség 's kereskedés hazátoknak, minékünk, Európának és az egész világnak vissza fog adattatni. — *Költ Brédában Február. 2-ik napján 1814-ik eszt.*

3. Északi Németországban.

Altonából, Dánia Országának Hamburghoz egy fertály mértföldre fekvő városából, Januárius 28-ik napján ezt írják: Hamburg városának napkeleti részében még most is szörnyű pusztítás van. Az épületekben tett kárt 30 millió márkra minden nagyítás nélkül lehet tenni. Hogyha a' még most is folyó hadi adó, és a' szüntelen tartó hadi sartzolások, 's a' banknak vesztesége öszve vettetnek, olly felette nagy summát teszen, hogy képtelenségnek látatják, hogy egyetlen egy város annyit fizethetett volna. Mi is, t. i. az Altonaiak a' szö-

(a) Érti a' szövetséges Belgákat, a' kik *II. Filipe* Spanyol Országi Király kemény uralkodása alatt 1572-ik esztendőben tölle elpártoltak, *Wilhelm* Orániai Hertzeg vezérlése alatt, az ellenek küldött Spanyol hadi sereget megverték, és hosszas, 's változó szerentsével folytatott hadakozások után, 1588-ik esztendőben hazájokat tökéletes szabadságba helyeztették.

(b) *Clodoveus* Frantzia Király leg első volt, a' ki az Európai Fejedelmek közt, K.U. születéte után 496-ik esztendőben a' keresztény vallásra tért, és Reimsben, azoda való Pöspök Sz. Remigiustól meg is kereszteltetett. Erre nézve mind ő maga, mind az ő utánna következett Frantzia Királyok mindenkor *Christianissimusoknak* nevezettek.

vetséges seregektől a' Hamburgi ostromló pi vérekezésben nem csak győzedelmet vett az ellenségenn, hanem egyszersmind a' Mincio mellett volt posztyát is elhagyni 's magát hátrább húzni kényszerítette.

4. Olaszországban.

A' közeleb' múlt posta napon felbeszakadt hadi tudósításnak folytatása. — Azon időtájról azokat a' 3000 Frantzia katonákat is, kik a' Peschierai erősségből a' Cs. Kir. hadi seregekre kiűtöttek, F. M. Lajtinant *Sonmariva* vissza verte, a' midőn a' *Stipsits* huszár Regementjébéli derék lovas Kapitány *Bercsinyi* (a' Fr. revolutio Kezdetekor Fr. szolgálatból hozzánk által jött *Bercsini* Generálisnak a' fia) magát szépen megkülömböztette. 's 30 embert ejtett az ellenség közzül fogságra. — Mivel ez a' verekezés reggeli 9 órától setét estig tartott, mind a' két résznek vesztesége nagy volt, de sokkal nagyobb az ellensége.

Ennek a' verekezésnek körülállásosabb előadását továbbra halasztotta a' kömmnudirozó Generális Gróf *Bellegarde* F. Marsal, azt mindazáltal előre is megírta, hogy Generál *Quosdanovich*, és a' *Hohenloe* dragonyos Regementjének Oberstere *Szlottheim*, nemkülömben F. M. Lajtinant *Merville*, és a' Károlyi Fő Herceg *Uhlánus* Regementjéből való Obristlajtinant *B. Mengen* magokat nagyon megkülömböztettek, és az ellenségen vett győzedelemnek hathatós eszközei voltak.

Generál *Tomasich* tudósítása szerint, Januárius 29-ik napján Ragusa városa és erőssége is kapitulált, minekutánna néhány napokig ostromlotta volna azt Gen. *Milutinovich*. Az ott fogságba esett katoná örízet magát arra kötelezte, hogy míg fel nem váltatik, addig a' szövetséges hadi seregek ellen fegyvert nem fog.

Veronából ezeket írják Febr. 10-ik napján: F. M. Gróf *Bellegarde*, a' tegnap

pi vérekezésben nem csak győzedelmet vett az ellenségenn, hanem egyszersmind a' Mincio mellett volt posztyát is elhagyni 's magát hátrább húzni kényszerítette. Más tudósítások is egyenlő módon bizonyították, hogy a' 8-ik Februáriusi veres ütközetben, az ellenségnek betsülletből való gárdistái, a' könnyűszerű gyalogok, a' testőrző sereg, a' Királyné dragonyosai, és az első 's 31-ik linea regementek egészen eltöröltettek. — Tegnap Mantua alól a' Vice Király elmenvén Cremona felé húzta magát. Minden nap sok Frantzia és Olasz szökött katonák érkeznek Veronába, 's egyenlőképen azt erősítik, hogy az Olasz Országi hadi seregek mindnyajan el fogják a' Frantzia zászlót hagyni.

Joakim Napoleon Nápolyi Királynak a' szövetséges Fejedelmekkel való öszveszövetkezését nagyon szívére vette, az Olasz Országi Vice Király *Eugenius Napoleon*, mellyet azon hirdetményeiből is észre lehet venni, mellyeket ő a' Veronai lakosokhoz, az Olasz Országi népekhez; és a' vezérlése alatt lévő egyesült Frantzia 's Olasz armadához intézett vala.

1. A' Veronai lakosokhoz küldött hirdetménye ezekből áll:

„Veróna lakos! Igen szoros és előre el nem látott körülállások kényszerítettek engemet arra, hogy titeket elbaggylak. A' ti töltek való elválásom fájdalom sebet okoz nekem. A' három utolsó emlékezetes hólnapokban újabb just nyertetek magatoknak az én veletek való megelégedésemre azon jeles indulatokat által, melly titeket lelkesített, azon gazdalkodástok által, mellyet ti az armadához, és azon jó hajlandóságtok által, mellyet ti az én személyemhez mutattatok.“

[A' többi következik.]

Februarius 23-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 193 1/6 forintot. Váltószedulában. — Egy Császár aranyért 8 f. tot és 51 5/8 krt.